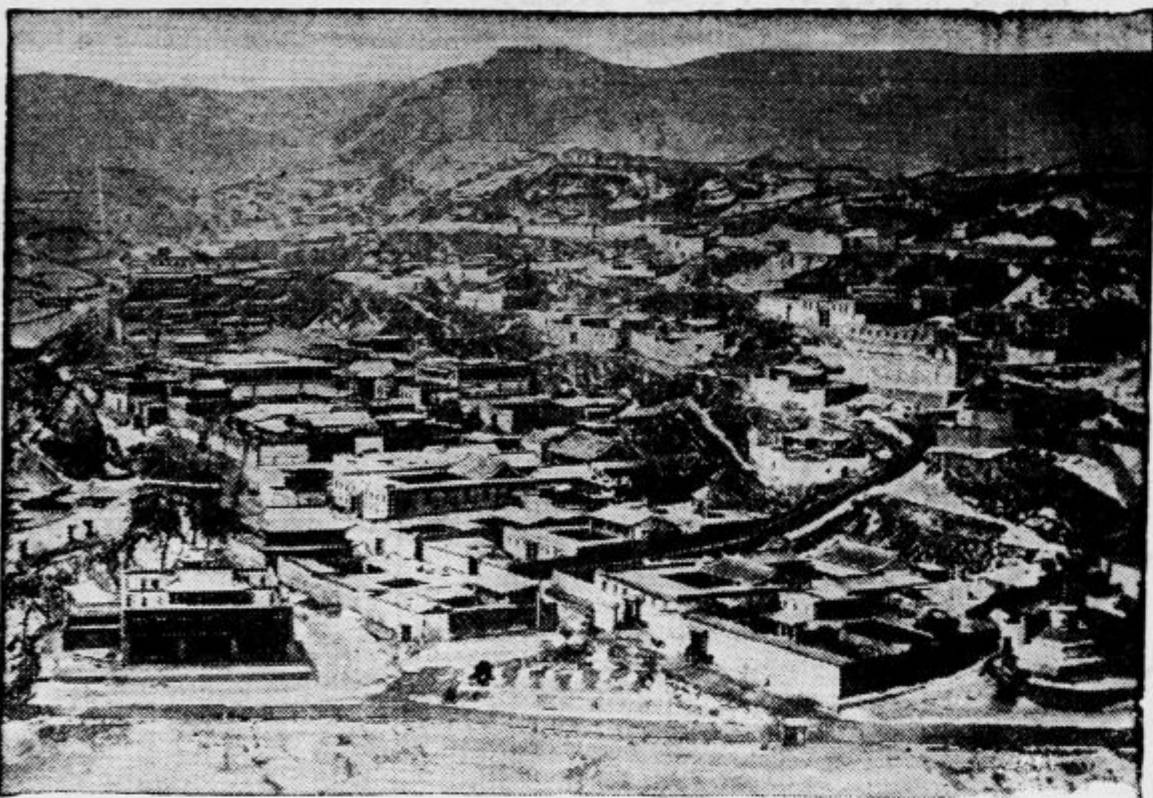


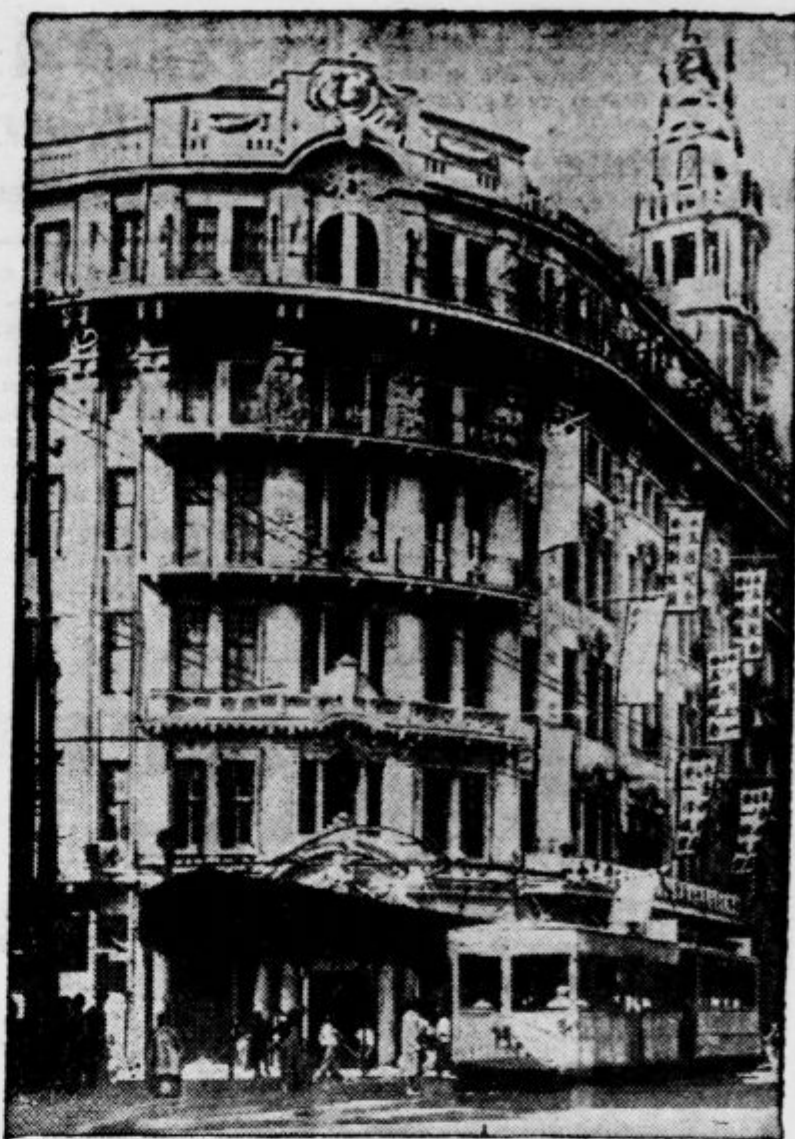
1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

Kalgan v japonski posesti

Na svojem nezadržanem pohodu skozi predele Kitajske so Japonci zasedli tudi tisočletno mesto Kalgan, ki je oddaljeno kakšnih 200 km od Pekinga. To mesto je svetovno središče za trgovino s čajem, ki ga trgovci prenašajo od tod v Sibirijo.



Slika zgoraj: Pogled na Kalgan — Na desni: Trgovska hiša neke angleške družbe, katero so močno poškodovale japonske bombe na Nankinški cesti v Šanghaju



Vodja Japonske

Princ Konoje, potomec ene najstarejših rodbin

V dnevih, ko besni vihar na Daljnem Vzhodu, je usoda za krmilarja japonske državne ladje postavila moza, ki uživa zaupanje v vseh taborih, razmeroma mlade, komaj 44-letnega princa in ministrskega predsednika Fumimaroja Konoja. Armada in stranke, a pred vsem cesar, so ga postavili na vodilno mesto v času, ko je bila sloga glavni pogoj za obvladanje težav v notranji in zunanji politiki.

Princ Konoje ni imel lahke mladosti. Izvira iz ene najstarejših rodbin v deželi, iz rodu Fudživara, ki je vladal štiri sto let po cesarjevem naročilu. Njegov oče je bil predsednik zgornje zbornice. Politično delovanje, ki je zahtevalo velike denarne izdatke, mu je pobralo imetje. Princ Konoje je izgubil očeta, ko mu je bilo trinajst let in beda se je naselila v hiši. Prijatelji, parlamentarci in vsi drugi so zapustili mladega princa. V tem času pa se je spoprijateljil s princem Sejonsijem.

Ceprav je bil ta princ politični nasprotnik Konojevega očeta, je Konoja vendarle podpiral z nasvetom in dejanjem. Pomagal mu je dovršiti študije in je vodil njegove prve korake v politiko. Prinčev brat, Hi-

dimaro Konoje, se je pa posvetil umetnosti in velja zdaj za najpomembnejšega sodobnega japonskega skladatelja in dirigenta. Beethovna je dirigiral tudi v Evropi z velikim uspehom.

Fumimaro Konoje je postal še prilično mlad predsednik zgornje zbornice. Pridobil si je zaupanje vse dežele s svojim čutom za socialno pravičnost. Svoje politične nazore je razložil v dveh brošurah, od katerih je podajala ena »Program za mednarodni mir«, druga pa je napadala Društvo narodov in njegovo odvisnost od Anglije ter sebičnih velesil.

Princ Konoje bi bil lahko že davno prej postal japonski ministrski predsednik. Za to se je potegoval posebno njegov očetovski prijatelj, danes 88-letni princ Sejonsi, zadnji izmed pokolenja starih državnikov, ki so ustvarili japonsko velesilo, in svetovalec treh cesarjev. Konoje je takšne ponudbe večkrat odklonil. Zahteval je, da se mora bodisi obnoviti popolna enotnost japonskega ljudstva ali pa da bi ne bilo nobene druge izbire nego njegova oseba. V pretekli zimi je končno smatral, da je udarila njegova ura.

Rusi na Grumantih

Norveška nedejavnost in sovjetska ekspanzija

Na Norveškem so ta čas v velikih skrbih zavoljo sovjetskih ekspanzijskih stremeljenj na Grumantih (Svalbard ali Spiebergih). To otočje ima veliko strateško lego in obvladuje pomorsko zvezo med ruskimi pristanišči na polotoku Koli ter Atlantskim oceanom. Ni čudno zato, da bi ga Rusi radi imeli v svojih rokah.

V norveškem dnevniku »Tidens Tegn« poroča sedaj vodja norveške uprave Grumantov docent Hoel obširno o »mirnem prodiranju« Rusov na otočju. Tu so sovjeti, kakor znano, pred leti osnovali premogovno naselbino »Arktik Ugol«. Površina ruskega premogovnega revirja znaša 251 štirjaskih kilometrov, med tem ko morj norveško ozemlje okrog desetkrat toliko, namreč 2300 štirjaskih kilometrov.

L. 1930, je bilo na Grumantih 505 Norvežanov in še nobeneza Rusa, leto nato 525 Norvežanov in 1 Rus. l. 1932. pa se je začela ruska invazija. Med tem ko se število Norvežanov skoraj ni spreminjalo, je bilo Rusov tega leta 240, l. 1934. že 1000, naslednje leto 1500, l. 1935. leto 1800, letos pa jih je tam že nad 2000. To se pravi, da

živijo v ruskem premogovnem okrožju štirikrat toliko Rusov kolikor Norvežanov na desetkrat večjem norveškem ozemlju. V času od l. 1930. do 1936. je narasla norveška premogovna produkcija na Grumantih od 197.000 na 297.000 ton, med tem ko so Rusi l. 1936. letu nakopali 406.000 ton premoga, letos pa bodo dosegli po vsej priliki pol milijona ton.

Docent Hoel meni, da je ta razvoj z gospodarskega in političnega stališča zelo važen. Norveška nedejavnost je v preteklem nasprotju z rusko ekspanzijo, ki je v mnogih ozirom obhodu vredna. Na Grumantih ležijo milijarde ton premoga, ki pripadajo Norveški in ki jih nihče ne izkorišča. Čas bi bil, da bi začeli tudi Norvežani izkoriščati svoje zemeljske zaklade.

Politično je vsekako obznavanja vredno, da postajajo Norvežani na delu svojega lastnega ozemlja nepomembna manjšina. Docent Hoel zahteva, naj bi država čim prej raziskala in začela izkoriščati naravno bogastvo na Grumantih, da bi postala, kar se tiče kuriva in vira energij, neodvisna od tujega uvoza.

Ptice in ribe napovedujejo kužne bolezni

Nizko letanje, dokaz velike vznemirjenosti

Neki francoski raziskovalec ugotavlja, da so staroški opazovalci narave imeli prav, ko so trdili, da imajo bližnje epidemije neki vpliv na ptice. Trdili so, da čutijo ptice kuge že v naprej in jih naznanijo s tem, da letajo nizko in da kažejo hveliko vznemirjenost. Kratko pred izbruhom epidemije pa zapuščajo ogroženo ozemlje v velikih jatah. To velja posebno za vrabce.

Francoski opazovalec pravi, da je mogoče res po ptičjem letu spoznati do določene mere, da-li je v ozračju kaj nenavadnega. To je nekaj podobnega kakor z ozračnimi motnjami pred nevihtami, ki jih ptice tudi prej občutijo nego ljudje.

Ceprav so se mestne ptice že precej odvajale svojim naravnim instinktom, so vendar opazovali, da so si ohranile celo pa-

riške ptice neko slutnjo epidemij. Pred epidemijami hripi so ugotovili različno nervoznost med golobi in vrabci, posebno pa l. 1936. v Parizu. Tudi ribe naznanjajo bližnje epidemije. Tako so ob obalnih vodah Jadranskega morja opazovali baje pravo paniko in množestvene pobege rib, kadar se je v obmorskih krajih pojavila kolera.

Plinske maske po 10 kron

Tudi na Švedskem si prizadevajo, da bi civilno prebivalstvo že v naprej zavarovali za primer vojne in zračnih napadov. Po vseh mestih se vršijo zračni manevri in oblasti so dale izdelati plinske maske, ki so namenjene civilistom. Te maske bodo prodajali po 10 kron, večje pa po 22 kron.

Prestolnica nove Kitajske

Nanking, vladno, vojaško in duhovno središče največje države v Aziji

Listi poročajo, da se je maršal Čangkaš-šek odločil, da prenese sedež kitajske vladne v Nankinga v bolj varno mesto.

Ko si je Čangkaš-šek pred desetimi leti izbral ta kraj za svojo prestolnico, se je odločil za zasanjano, staro rezidenčno mesto, ki je s svojim 40 km dolgim obzidjem delalo mogočen vtis. Toda v mestu samem je vladala beda in umazanost. Skozi zmešnjavo ozkih ulic se je valil tok hrupnih, trgujočih 300.000 prebivalcev, podgane so švigale svobodno po ulicah, vsepovsod so bili grči smeti in odpadkov. Ponosno mesto, v katerem so vladali nekoč cesarji iz dinastije Mingov, je bilo na videz posvečeno propasti. Nekoč je štel 2 milijona prebivalcev, ostalo jih je, kakor rečeno, le 300.000.

Preteklo je komaj deset let. Čangkaš-šek in njegovi sodelavci so v tem času izvršili mogočno delo. Nanking ni postal samo glavno mesto države, temveč tudi središče kuomintanga in gibanja »novega življenja«, ki ga je ustvaril Čangkaš-šek. Danes šteje to mesto spet milijon prebivalcev in je živo, stalno rastoče mesto.

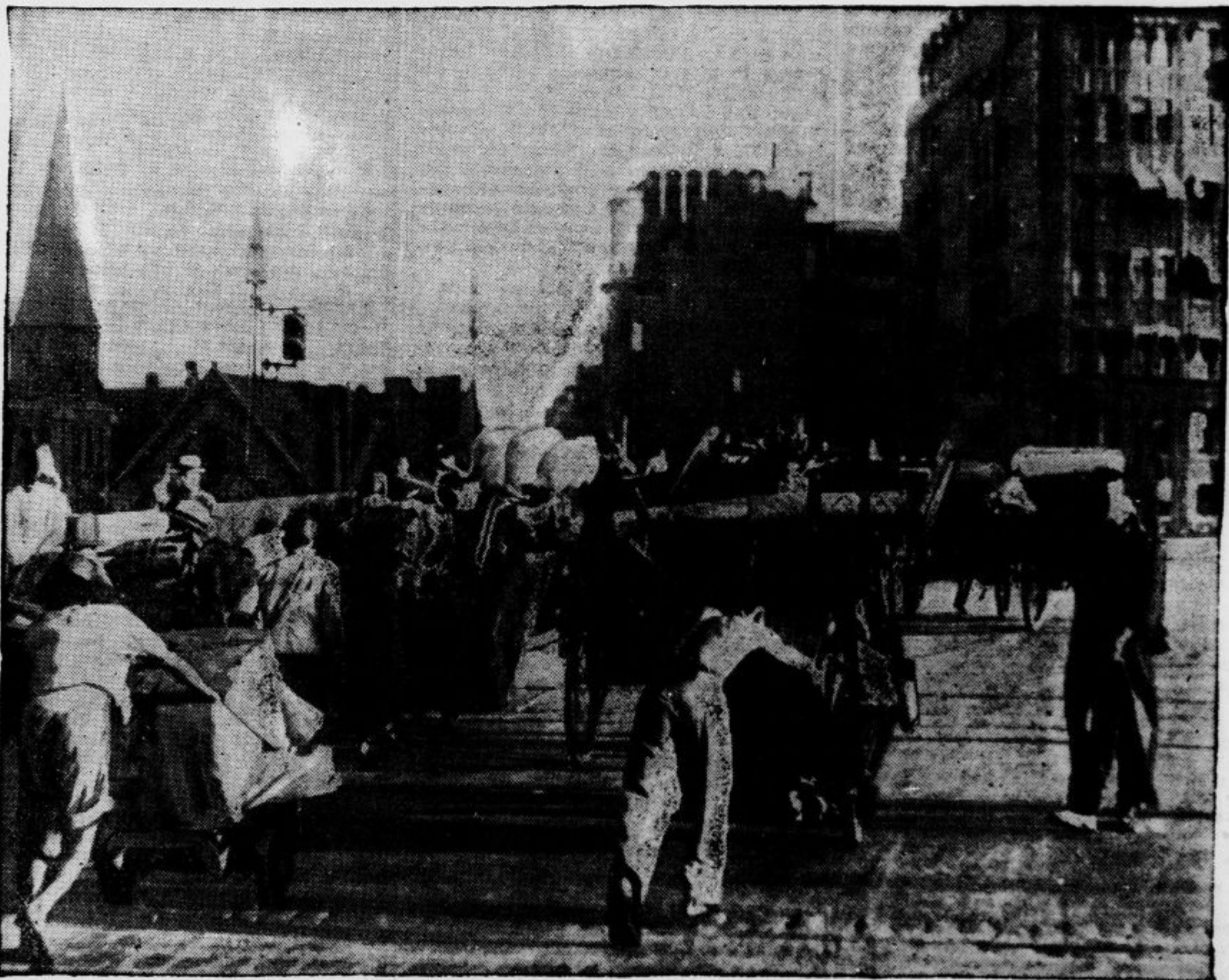
Lahko si mislimo, da se ta kraj sredi zgodovinskega, toda propadajočega cesarskega mesta ni mogel razvneti organično. Nanking je postal mesto nasprotij. Med starimi, zasanjanimi ulicami grmi ropot dvigajočih se in pristajajočih letal, ki imajo svoje središče v najmodernejšem kitajskem letališču. Zvečer švigajo z visokih stolpov oddajne postaje najnovejše vesti na vse strani, a podnevi stopajo od ceste do ceste kakor v časih dinastije Mingov pripovedovalci pravljice in imajo na stotine hvaležnih poslušalcev.

Stari Nanking je sestajal iz kitajskega starega mesta z zmešnjavo ulic in uličic, ogromnih polj, na katerih so zoreli riž in druge rastline, ter iz praznih ozemelj, kjer so trohneli odpadki stoletij. Čangkaš-škovi arhitekti so začeli najprvo te ogromne površine spreminjati v asfaltirane avenije. Še pred petimi leti je bilo tu vse polno ogromnih, širokih cest, ob katerih ni bilo nobene hiše, nobene svetilke, nobene grma. Danes jih spremljajo na levo in na desno vrste novih, velikih poslopj v vseh mogočih slogih, ki pa tu harmonirajo. V teh poslopjih so ministrstva in uradi. Premoderni arhitekti so hoteli porušiti tudi staro, častljivo mestno obzidje. To je Čangkaš-šek prepovedal, in nikakor ne samo iz strateških razlogov. Kajti tradicija je temu najmodernejšemu izmed kitajskih državnikov vendarle sveta. Dal je obnoviti celo stari stolp bobnov in ga obdajati s parkom.

Na vsak korak je opaziti, da Nanking ni samo vladno mesto, temveč tudi duhovno središče nove Kitajske. Za ta vtis ne skrbi samo vseučilišče s svojimi študenti, ki so znani kot najbolj goreči kitajski domoljubi.

Pred vzhodnimi vrati prestolnice se dviga mogočni nagrobni spomenik Sunjatsena, ustanovitelja kuomintanga, vladajoče kitajske stranke. V gozdnatih Tigrovih gorah je nastalo pokopališče za 42 mučnikov tega gibanja, ki so jih med revolucijo obglavili. Okrog se razprostira ogromen park, ki ga krasijo pagode, loki in kitajskem slogu in dvoranah prednikov. Na najvišji izmed Tigrovih gora se dviga svetilišče, ki je posvečeno Sunjatsenovi duši.

Posledica vojne: Beg iz Čapeja



Ob začetku bombardementa Čapeja, je ondoto prebivalstvo zapustilo svoje domove in se umaknilo na ozemlje mednarodnih koncesij v Šanghaju

Nove meglenice

Gioviti ameriški zvezdoslovec Humason je sedaj najmočnejši teleskop na svetu, velikim teleskopom zvezdarne na Mountu Wilsonu, fotografiral meglenice, ki so po svetlosti 30.000krat slabotnejše nego najslabotnejše zvezde, ki jih še opazimo s prostim očesom. Te meglenice so od naše zemlje oddaljene 80 milijonov svetlobnih let.

Najhitrejši živali

Neki francoski znanstveni list je objavil pregled o najhitrejših, v svobodi živčih živalih. Nekateri znanstveniki postavljajo v tem pregledu antilope in gazele na prvo mesto. Sledijo cebra, afriški noj, kafrski bivol in žirafa. Šele po daljšem presledku pridejo na vrsto levi, sloni in nosorogi, ki njih hitrost pogostoma podcenjujejo.

Med pticami stoji na prvem mestu neka arktična raca, sledijo deževnik, fazani, divja raca, prepelica, golob, jerebica, vrabec, vrana in sokol. Med ribami pa je najhitrejša tuna. Ščuka, postrv in los sledijo v precejšnji razdalji. Ta statistika pa ne upošteva hitrosti delfinov in morskih roparjev iz vrste somov.

Zaščitene zastave

Med čedalje hujšimi boji med Kitajci in Japonci v Tienčinu so čland tamkajšnje ameriške kolonije menili, da bodo še najbolj varni vseh neljubih presenečenj, če obešijo na svoje hiše ameriško zastavo. Začelo se je veliko povpraševanje po zastavah, ki so valjale na zadnje že tri dolarje za kos. Kupci pa so bili precej presenečeni, ko so opazili, da je v blago vžkana znamka »Made in Japan«. Japonci so bili mislili celo na takšne primere in so se oskrbeli z ameriškimi zastavami, da je imela njih industrija še nekaj dobička...

Vsakovrstne

zanimivosti

Lunina masa je 81,5 krat manjša nego masa zemlje, ki tehta, kakor znano, 5960 milijonov ton.

Gozdovi pokrivajo 1518 milijonov ha naše zemlje, t. j. eno četrtino kopnine na zemeljski obli.

Ce razdeliš človeški obraz na dve polovici, boš videl, da si ništa enak. Desno uho stoji z malimi izjemami pri ljudeh višje nego levo. 70 odstotkov ljudi tudi vidi z enim očesom bolje nego z drugim.

Človeške kosti so enkrat trdnješe od granita in trikrat tako trdne kakor žgana opeka.

Lastnik »Timesa« je dal svoji hčerki za doto en dan inšeratnih dohodkov od ene same strani svojega lista. Pozneje je ugotovili, da je bila ta dota večja nego dota katerekoli princeze iz angleške kraljeve hiše.

Žabe z neba ...

Iz Tarpe na Madžarskem poročajo, da so tam te dni zopet opazovali nenavadni pojav »žabjega dežja«. Nekaj podobnega so imeli tam že v juniju l. 1934. Kakor tedaj so padale sedaj med viharjem žabe iz zraka. Bile so čisto majhne, nič večje nego 1 cm. Od kod jih je prinesel vihar, niso ugotovili. Race so imele z njimi veliko pojedinjo.

Novi nemški poslanik v Španiji

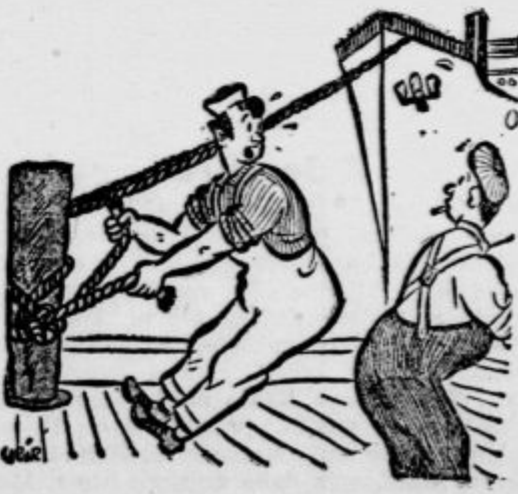


Nemški poslanik Faupel, poslanik Hitlerja pri generalu Francu, je odstopil, kakor pišejo listi, zaradi slabega zdravja, v resnici pa menda zato, ker so se njegovi nazori krili s stratežimi načrti italijanskega maršala Badoglio ... Faupelov naslednik je postal bivši nemški poslanik v Kairi, von Stoecher (na sliki).

A NEKDOTA

Ruska carica Katarina je mnogo stvari započela, toda malokatero izvršila. Zaradi tega so se vsi norčevali iz njenega početja. Cesar Jožef II., ki je nekoč obiskal mogočnega vladarico, je imel priliko prisostvovati odkritju temeljnega kamna za trdnjavo. Prvi kamen je položila Katarina, drugega pa Jožef. Po svojem povratku na Dunaj, je cesar pripovedoval: »Prisostvoval sem v Rusiji tudi odkritju v enem dnevu zgrajene trdnjave, za katero je položila prvi kamen carica Katarina II., drugega in zadnjega pa jaz!«

VSAK DAN ENA



»Halo John, pridi bliže in drži prst tukaj na vozlu!«
(»Everybody's weekly«)

